

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Votum Nazaræorum de Cesarie nutrienda explicatur, & expe[n]ditur.
Sectio XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

In quem locum Cyr. Alexandri docet per carbonculam Christum Dominum esse intelligendum, cuius similitudinis eam affert rationem. *Quoniam, inquit, qui in Christum crediderit, non pudescit: id quod non caret difficultate, cum carbonculus sit gemma rubicunda, & ex ardentibus potissima, sed ea similitudo iuxta Cyrilli sententiam sic videtur accipienda. Fideles, cum sanguine Christi valde rubeant, quantumcumque iniuriis, & contumeliis afficiantur, non posse amplius rubore suffundi, ut confusionem praeseferant, quia iam per Christi imitationem omnem confusionis roborem induerunt: sicut is, qui maxime esset natura rubicundus, non posset amplius rubore suffundi, quemadmodum praedixit Esai. c. 28. *Qui crediderit, non festinet. Quod exponentes Septuag. translulerunt. Qui crediderit in eum, non confundetur: quam translationem secutus est Petrus i. sua Canon. cap. 2. Itaque non festinare Hebraice est non confundi, sicut festinare confundi: solent enim ij, qui pudore afficiuntur, citò discedere, & festinare, & confusio eorum, pudorque appareat, quem idiotismum Hebraeum Lusitani nostri eodem sensu imitantur, currere pro pudesceri Lusitanos.**

Cyr. Alex.
Esai. 28. 16.
Septuag.
1. Pet. 2.
Idiotismus
Hebraicus,
& Lusitan.

Tertia ratio. Apparuerunt locusta foeminarum crinibus exornatae, quia haereticis nisi instar foeminae sese componat & comat, hoc est, doctrinam suam faceto aliquo veritatis colore illinat, nullam pulchritudinis speciem praeseferet, neque praetrepidatione egredi foras audebit: id quod eleganter exponit D. Bern. serm. 41. super Cant. super illa verba capitis i. *Collum tuum sicut monilia. Solet, inquit, ornari collum monilibus non ipsi comparari, sed hoc illa faciant quibus, quia de proprio non inest decor: aliunde necesse est, ut mendicent, unde se speciosas mentiantur: nam sponsa collum ista in seipso formosum, & tam decenter quasi natura formatum est, ut extrinsecus non requirat ornamenta. Unde sponsus non dixit ab sponse collo pendere monilia, sed ipsum potius esse sicut monilia. Collum intellectus est: hoc igitur sponsae collum, id est, purus, & simplex intellectus cum nudis, & aperta veritate sacris decorus per se ipsum retineat, non indiget ornamento: Haereticorum vero intellectus non habet hunc in se puritatis, veritatisque nitorem: & ideo multam curam gerunt ipsum colorare, & siccare phaleris verborum, & versutis syllogismorum, ne si nudus appareat, falsi etiam appareat raptando. Haec Bern. Quarta, & postrema ratio est. Quoniam ferè omnes haeretici ad suas haereses altraendas foeminarum adminiculo, & ministerio vtili sunt: quam rationem fuse persequitur D. Hieron. ad Coeliphontem ad aetius Pelagianos, ubi inter alia, *Simon Magus, inquit, haeresim condidit Helena meretricis administratrix, Nicolaus Antiochenus choros duxit foemineos, Marcion Romam praemisit mulierem quae decipiendos sibi animas prepararet, Montanus immani spiritus predicator multas Ecclesias per Priscam, & Marcimillam nobiles, & opulentas foeminas primum auro corrumpit, deinde haeresi polluit: & multa alia in eam sententiam.**

VII.
Haereticorum
doctrina ve-
nitatis siccate
colore illata.
D. Bern.
Cant. i. 11.

Foeminarum
adminiculo
vtilitatur he-
retici.
D. Hieron.

Voium Nazaræorum de Cesario nutrienda explicatur, & expeditur.

SECTIO XI.

QUONIAM haecenus occasione locustarum habentium capillos mulierum, promissam in vitis instar foeminarum comam cum Ioanne reprehendimus, necessarium duximus explicare, quo mysterio Deus in lege veteri Nazaræis suis caesariem nutrire mandaverit, ne diuina per id tempus institutioni aduersari videamur. Sciendum est igitur Nazaræos idem esse, quod separatos, a radice Nazar, hoc est, separare) unde Nazir, id est, Nazaræus) quali distinctos à communi reliquorum hominum consuetudine, & vitenditatione, suis seque apud Hebraeos quasi religiosos, & speciali caeremonia, & voto Deo consecratos:

Nazaræus
idem est, ac
separatum.

Num. 6.
1. Reg. 1.
Iudic. 13.
11.
Nazaraeorū
ceremonia,
& ritus.

Leu. 21.

Leu. 21.

Num. 6.

Leu. 10.

Num. 19.

Num. 9. 5. 7.

Num. 6. 9.
Hebraica
veritas.

Abulensis.

Act. 18. 18.

quemadmodum traditur, Nu. 6. Erant Nazaraei duplices, quidam enim habebant votū perpetuū, vt Samueli. Reg. 1. & Sālon Iudic. 13. alij ad certum tempus, quod nō erat lege definitū, sed vnusquisque pro sua deuotione tempus sibi praeſinebat. Quod verò attinet ad ceremonias, ac ritus Nazaraeorum, sic habe. Primum Nazaraei toto ſue ſc̄dicationis tempore abſtinebant à vino, & ab omni, quod poſſet inebriare, ita vt ne acetum quidem ex vino, neque ex qualibet alia portione poſſet bibere, neque vuas, ſiue recentes, ſiue paſſas comedere: deniq; nihil, quod ex vinea oriretur, ab vna paſſa vſque ad acinum ſumere. Secundo. Non poterāt pollui ſuper mortuo etiam ſi pater eſſet, aut mater: qua in re Nazaraei perfectiores erant minoribus ſacerdotibus, quibus contaminari licebat ſuper patre, matre, fratre, & ſorore, non autem ſuper reliquis, vt patet Leu. 21. Itaque tāta diſciplinā ſeueritas hac in re impoſita erat Nazaraeis, quanta vti ipſi Sacerdoti ſummo, qui etiam non poterat contaminari ſuper aliquo mortuo, etiam ſi pater eſſet, aut mater. Leuit. 21. Imò, quod plus eſt, ſi quiſquā corā Nazaraeo ſubito moriebatur, cenſebatur pollutus, Nu. 6. Contaminabatur autem aliquis apud Hebræos ſuper mortuo, ſi tangeret cadauera, aut oſſa reperta in agro, aut iret ad ſum plangēdū, aut domum, in qua eſſet, ingrederetur, aut aliqua illius vaſa cōtingeret: quolibet enim horū modorum contrahebatur immunditia legalis ſeptem dierum, vt patet Leu. 10. & Nu. 19. Tertio. Præcipua Nazaraei ſanctificatio poſita erat in caſarie nutrienda, ſic enim dicitur Num. 6. *Sanctum eris crescente caſario capiti eius*: & paulò inferius: *Conſecratio Dei ſuper caput eius*. Itaque toto ſui Nazaraeatus tempore neque radi, neque tonderi Nazaraei poterant. Quarto. Si contingeret Nazaraeum pollui ſuper mortuo, omnes ſue conſecrationis præcedentes dies irriti reddebātur, cogebaturque denuò ſui voti tempus inchoare. Itaque caput eius radebatur in ipla die, in qua immunditiam incurrerat, & præterea iterū ſeptima capilli illi, qui ſeptem illis diebus ſucceuerant, radebantur ad maiorem munditiā: & hoc quidem iuxta noſtram editionem vulgatam Num. 6. quæ ſic habet: *Radet caput illius in eadem die purgationis ſue, & iterum ſeptima*. At vero iuxta Hebraicam, vt vocant, veritatem ſic eodem loco legimus: *Radet caput ſuum in die purgationis ſue, in die ſeptima radet illud*. Itaque non bis radebat, ſed immundus manebat ſeptem diebus ſecundum legem iam citatā, & ſeptima die radebat caput, quæ dies propterea dies purgationis eius appellabatur: ſed noſtra tamen editio vulgata retinenda eſt, & congruenter illi de hac ceremonia ſentiendum. Hæc vero cæremonia radendi caput poſt immunditiam contractam intelligenda ſolū eſt de Nazaraeo temporali: nam perpetuus nunquā radebatur, quantūcunque pollueretur, vt affirmat Abul. q. 12. ſuper 13. caput Iudicum: quemadmodum & ſequēs: cogebatur enim die octauo poſt pollutionem offerre duos turtures, vel duos pullos colubarum Sacerdoti ante oſtium tabernaculi, quorum alter pro peccato, alter in holocaustū litabatur, & præterea vnum vitulum pro peccato immolandum. Quintò, quod etiam ſolū ad Nazaraeos temporales pertinebat. Finito ſui voti tēpore adducebatur Nazaraeus à Sacerdote ad oſtium tabernaculi, ibique offerebat pro eo agnum anniculū immaculatū in holocaustū, & ouem anniculam immaculatam pro peccato, & arietē immaculatam in hoſtiā pacificam, & caniſtrum panum azymotū oleo cōſperſorū, & lagana abſque fermento vnctā oleo. Itaque omne ſacrificiū, i genus peragebat, videlicet holocaustum, ſacrificium pro peccato, & hoſtiā pacificam. Quibus omnibus peractis ſacrificiis radebatur Nazaraeus, & capilli cremabantur igne altaris holocauſti. Vnde eſt illud Act. 18. *Paulus verò cum adhuc ſuſtinuiſſet dies multos, fratribus valefaciens nauigauit ſyriam, & cum eo Priſcilla, & Aquila, qui ſibi tonderat* in Chen-

in Chenebris caput: habebat enim visum; eodemque sensu videtur accipiendum illud Act. 21. 23. Act. 21. quod dicitur in est Paulo; sunt nobis viri quatuor, votum habentes super se; his assumptis sanctificata cum illis, & inpendens illis, ut radant capita. Sexto. Cum essent iam coctae carnes sacrificij pacifici, extrahabatur armus dexter, & ponebatur super manus Nazarei iam rati simul cum torta vna de canistro absque fermēto, & lagano azymō vno, & hæc omnia ipse manibus suis Deo offerre videretur. Denique sacerdos illa iterum de manibus eius suscepta presentabat in conspectu Domini, & eleuabat versus sex partes, seu differentias, vt appellant, positionis. t. ante, & retro sursum, deorsum, in dextrā, & sinistrā partē, & sanctificata Sacerdotis erāt: quib. ceremoniis perfectis eiusmodi siue vir, siue mulier absoluebatur à Nazaratu, atq; ad cōmunē, cum aliis consuetudinē redibat. Hæc de Nazaretorū legalibus ceremoniis.

Quod verò ad mysterium spectat. Quamquam D. Greg. lib. 32. Moral. cap. 17. D. Ambr. lib. de 42. mansionibus mansione 12. & alij velint Nazareos typum abstinentium, & continentium fuisse: nos tamen de Religiosis interpretabimur, hos enim Nazarei, præcipuè verò perpetui ad viuum expresserunt. Igitur Religiosi sunt veri Nazarei, id est, separati à cōmuni hominū cōsuetudine, in quos mirificè quadrat illud Thron. 4. Candidiores Nazareas eius niue, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo sapphiro pulchriores. Quibus verbis tria videntur religionis vota elegātibus similitudinibus comprehensa: in niue quidem, & lacte castitas, in ebore antiquo obedientia, paupertas in sapphiro. Primum namque candidissima, & quasi niuea, atque lactea castitas est, vt meritò viæ illi lactea, que in cœlo interdum apparet, comparari debeat; nam quòd castitas cãdidissima sit, & purissima, ex eo sit perspicuum, quòd in sacris literis per excellentiam sanctitas, siue sanctimonia dicitur veluti Hebr. 12. Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimonia, sine qua nemo videbit Deum. Quo loco sanctimonia pro castitate posita esse docet D. Hier. in c. 47. Ezech. D. Chrylost. in eum locum, & hom. 7. in cap. 2. epist. ad Eph. & hom. 5. in cap. 4. Epist. ad Theoss. Theod. in eum locum, & Ioan. Cassian. lib. 6. cap. 16. Aduertendum porrò est, pro sanctitate Græcè esse ἀσμενός, quòd nomen secundū etymon significat secretionē à terra: γῆ enim, siue γῶα terriam significat, vnde ἀσμενός, id est, sanctus quasi sine terra: nihil enim planè terrenū habet castitas, sed expers est omnis terrenæ cōcretionis. Idem confirmatur ex 1. Ioan. 1. Cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est: & omnis, qui habet spem hanc in eo sanctificat se, sicut & ille sanctus est. quo loco confiterur D. Thom. aliàs legi, Castificat se: eamque lectionem cōsequutus est D. August. tract. 4. in 1. epist. Ioan. vbi sic legit: Et omnis, qui habet spem hanc in ipso, castificat semetipsum, sicut & ipse castus est. Habes igitur castitatem plusquam lacteam esse, siquidem per excellentiā purissimus ipse sanctitatis candor appellatur. Quòd verò sit via ad videndum Deum, atque aded via illa lactea cœlestis, ex iisdem locis est exploratum. Etenim priò dixit Apostolus: Sine qua nemo videbit Deum: & in posteriori Ioannes cum præmisisset: Cum apparuerit similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est, continuo subiicit: & omnis, qui habet spem hanc in eo, sanctificat seu castificat semetipsum, quasi diceret: qui cupit habere spem videndi Deum, debet castitatem colere. Deinde dicuntur. Rubicundiores ebore antiquo, propter obedientiæ votum: sicut enim ebur diuturnitate temporis rubescit, vt eo ipso loco innuitur, & cōmunitè traditur ab scriptoribus, ita obedientia diuturna instar martyrij est eiusque sanguineum ruborem imitatur. Vnde factum est, vt ascēsus ille purpureus martyrij symbolum feruli Salomonis, de quo agitur Canticor. tercio. Ferulum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani: columnas eius fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, non solum passionem

Act. 21. 23.

III. D. Gregor. D. Ambr.

Thron 4. 7. Religiosis vota.

Castitas via lactea.

Heb. 12. 14. D. Chrylost. D. Hieron.

Theodor. Ioan. Cass.

1. Ioan. 3. 2.

D. Thom. D. August.

Obedientia instar martyrij.

Cant. 3. 9.

Christi, sed eius in ipsa passione obedientia significauerit. Per eam enim tanquam per ascensum purpureum ad gloriam sui corporis, & nominis celebritate ascendit & testatur Apost. Philip. 2. *Factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen: quod est super omne nomen.* Denique in sapphiris paupertas exprimitur: sicut enim sapphirus est celestis coloris, sic paupertas sapphirina est, ac celestis in Deo solo spem collocans, ipsumque calorum regnum tanquam mercedem expectans, iuxta illud Marth. 5. *Beati pauperes spiritu, quonia ipsorum est regnum colorum.* Accedit, quod, ut auetor est Plin. lib. 37. c. 9. sapphirus autem punctis collucet, sic enim paupertas ipsismet contemptioibus rerum temporalium quasi quibusdam stellis depicta, & interlita calum ipsum representat. Atque huc pertinet illud Exod. 24. ubi Deus apparuisse scribitur super thronum sapphirinum: *Viderunt Deum Israel, & sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphirini, & quasi si calum, cum serenum est: esse enim pauperes Dei thronum palam est ex c. Etai 66.* Ad quem respiciam nisi ad pauperulum, & contritum spiritum, & tregentem sermones meos? seu, ut legit D. Amb. li. 6. Hexam. e. 8. *super quem requisiscam nisi super pauperem?* Est ergo paupertas thronus sapphirinus, in quo Deus cum maiestate residet.

III.
Religiosis
curanda est
puritas
mentis.
Esa. 51.
D. Gregorius

Secundo. Religiosi in Nazaræorum debent ab omni, quod inebriare potest, abstinere, id est, omnia illa subterfugere, quæ lynceram metis puritatem possunt vel minimum perturbare: cuius puritatis ratio traditur Esaia 51. *Recedite, recedite, exite inde, pollutum nolite tangere: exite de medio eius, mundamini, qui fertis vasa Domini.* Quem locum D. Greg. 2. parte cura Pastor c. 2. de Prælati interpretatur. *Vasa, inquit, Domini ferunt, qui proximorum animas ad æterna sacramenta perducendas in sua conuersationis fide suscipiant: apud semetipsos ergo quantum debeant mundari, conspiciant, quia necesse est, ut esse munda studeat manus, quæ diluere aliorum sordes curat, ne tacta quaque deterius inquinat, si sordida in semens lutum tenet.* Unde Exod. 28. præcipitur, ut in Aaron pectore rationale iudicij vitæ ligantibus imprimatur, quatenus sacerdotale cor nequaquam cogitatione sua possideant, sed ratio sola cunfringat, ne indifferetum, quid, vel inutile cogitet, qui ad exemplum alijs constitutus ex gravitate semper debet ostendere, quantum in pectore rationem portat. Atque hæc quidem de prælati, & Sacerdotibus Greg. Quæ meritiissimo Religiosis accommodari debent, ad quos etiam pertinet alios siue prædicatione, siue consilio, siue exemplo mundare: his enim modis omnibus vasa Domini in Ecclesia portant, quæ ne polluant, muni ipsi in omni actione debent, & omnibus, quæ ipsorum mentem turbare, vel inquinare possunt, abstinere.

V.
Occasio
peccati
vitanda.

Tertio obseruandum, Deum non sine mysterio, quia volebat Nazaraos à vino abstinere, strictè præcepisse, ne uas etiam passas comederet, imò vt ab ipsis uatibus acinis sibi temperarent, ne videlicet ab acinis ad uas, ab uis ad vinum transiret. Itaque uatium, & acinorum prohibitio nihil aliud fuit, quam præcepti de non bibendo vino stabilendi providentia, & viam omnem ad vini epotationem obstruere. Sic nimirum uomes, & Religiosi præcipue edocentur ad crimina, & omnem omnino imperfectiorem vitandam, quæ cunque vel minimam cum peccato conjunctionem habent, omnesque eius occasiones præcidere. Eodem consilio Deus cum præhibuisset Iudæis in die sabbati cibos parare, simul etiam, ne eo die ignem domi haberent, interdixit, quia habere ignem domi poterat esse parandi cibos, atque adeo præcepti violandi occasio. Exod. 33. *Septimus dies erit vobis sanctus, sabbatum, & requies Domini. Qui fecerit opus in eo, occidetur, non succendetur ignem in omnis habitaculo vestro per ibem sabbati.* Aduerte autem Hebræos hoc loco dicere, non solum non esse stucendum ignem die sabbati, sed neque ex lapide, aut metallo eliciendum, neque fouendam laiapadem, nisi forte propter infirmum: &

vt nunquam

vt nunquam nugari delinunt inter pretantur, si propter vim frigoris ignis accendi debeat, non esse tolle, sed arundine sufflandum, vt videre licet in expositione preceptorum, qui habetur in libello translato à Münstero inter præcepta negativa à præcepto sexagesimo quinto vsque ad sexagesimum nonum. Et quoniam Rabbi Abraham Abenestras sic legè interpretabatur, prohiberi quidè succedere ignem ad parandū cibos, non tamen ad calefaciendū, si viget et frigus: alij Rabbini iudicantes liberiorè hanc interpretationè sabbati religionem eluare, eundem Rabbi Abenestras hæreticum declararunt, aduersusque eum conscripserunt libellum Sabbati personam per pro popo præam fingentes aduersus Rabbi Abenestras disputantè, quem admodum refert Abul. q. super c. 35. Exod. similiter Exod. 12. cum agitur de paschate, & de septem illis diebus azymorum, non solum interdicitur, ne vescantur fermentato, sed vt ne fermentum in domibus habeant: *Primo mense decima quarta die mensis ad vespertam comedetis azyma usque ad diem vigesimam primam eiusdem mensis ad vespertam: septem diebus fermentati non inuenietur in domibus vestris:* quo loco Paraph. Chald. & 70. fermentum in domibus vestris: Denique Exod. 19. cum prohibuisset hominibus montem Syna tangerè, præcepit etiã ne iumentum ad montem accederet, quia poterat esse occasio legis violandæ. Hanc eandem ob causam, vt hoc mysticè addamus, Ezech. 8. reprehenduntur Sacerdotes, qui stabant ante picturas idolorū, quæ erant depicta in pariete in circuitu tēpli, habens vnusquisque thuribulum in manu sua. *Ecce omnis similitudo reptilium. & animalium abominatio, & vniuersa idola domus Israel depicta erant in pariete in circuitu per totum: & septuaginta viri de senioribus domus Israel stabant ante picturas, & vnusquisque habebat thuribulum in manu sua.* Etenim occasiones peccandi sunt quædam veluti picturæ idolorum, ante quas stat, qui sese peccatorum occasioibus obicit, & multo magis qui cis per delectationis, & ipsius ferè consensus quendam veluti odorem thurificat. Quantum verò occasiones peccandi fugiendæ sint, suo exemplo docuit Iob sanctissimus, qui de se loquens ait c. 31. *Pepergi fœdus cum oculis meis, vt ne cogitarem quidem de virgine.* In quem locum Glossa, vsus, inquit, sequitur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem consensus, consensus opus, opus consuetudo, consuetudinem necessitas, necessitatem desperatio, desperationem damnatio. Vnde merito Th. 3. dicitur: *Oculus meus depradatus est animam meam.* Annotauit verò in eundem locum Caiet. Iob suum hoc propositum appellasse fœdus propter firmitatem: *Deliberatum, inquit, ac firmatum propositum significat dicendo, Pepergi fœdus quoniam deliberavi fixo & immobili proposito ad instar pangentis fœlus, quod inuisiolabile debet esse: ideo enim pacta fiunt, vt non liceat mutare.* Hæc ille.

Quarto. Non poterat Nazareus pollui super mortuum, etiam si pater esset, aut mater, quia in viris Deo consecratis omnis est carnalis affectus etiam ipsorum parentum amputandus. Vnde Christus Dominus Matthæi 8. cuidã, qui ipsum quidem sequendi habebat voluntatem, sed tamen ab eo facultatem ad patrem prius sepeliendum, hoc est, cum patre manendum, quousque ille, qui senex iam erat, diem obire suum, postulabat, respondit: *sequere me, & dimitte mortuos sepelire mortuos suos.* Quo pertinet illud Psal. 44. *Audis filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliuiscere populum tuum, & domum patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum:* & illud Deuteron. 33. vbi Moyses Leuiticam tribum benedicens, quæ erat Deo consecrata, ita loquitur: *Qui dixit patri suo, & matri sue, Nescio vos, & fratribus suis, Ignoro vos, & nescierunt filios suos, si custodierunt eloquium tuum, & pactum tuum seruauerunt, benedic Domine fortitudini eius.* In quibus postremis verbis aduerte hanc parentum, & propinquorum propter Christum ignorantiam fortitudinem appellari, quia animum planè inuictum, & generosum requirit. Atque hoc est vnum ex

Rabbi Abe-
nefra hære-
ticus à Rabbi-
nis declara-
tur.
Abulenst.
Exodi 12. 18
Exodi 19.

Ezech. 8. 10.

Iob 31. 1.
Glossa. 1.

Thren. 3. 51.
Caietanus.

VI.
In religio-
sis omnis carna-
lis affectus
est amputan-
dus.
Matth. 8. 22.
Psal. 44. 11.

Deut. 33. 9.

- operibus præcipuis, ad quæ patranda Christus se venisse confitetur, Matth. 10.
- Matt. 10. 54. *Non veni pacem mittere, sed gladium: veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam. Sicut enim gladius ea, quæ sunt vnita, & coniuncta, diuidit, ita gladius diuini verbi, & consiliorum Christi debet ea, quæ sunt maximè coniuncta, diuidere, id est, carnales parentum, & consanguineorum affectus, omnemque carnis coniunctionem ad liberius Christum sequendum dissecare. Quæ ob causam Cant. 3. sexaginta illi de fortissimis Israël, qui lectulum Salomonis, hoc est, siue Ecclesiam, siue suam ipsorum conscientiam ambiabant, & propugnabant, in Religiosorum typum appensos super semur gestabant gladios, ad omnem carnalem affectum, qui per femur intelligitur, omnemque carnis petulantiam præcidendam. Et quidem hæc ex terrenis abstractio, quæ in viris Deo mancipatis reperiri debet, expressa est in eo, quod Ezechiel Propheta ab spiritu fuit eleuatus inter caelum, & terram, & habes c. 8. *Emissa, inquit, similitudo manus apprehendit me in cincinnis capitis mei, & eleuauit me spiritus inter terram, & caelum. Quem locum traçans D. Greg. lib. 31. Mor. c. 9. sic ait: Manus desuper mittitur, & Propheta per cincinnum capitis eleuatur, quia cum nostra mens sese per custodiam colligit, vis superna sursum nos ab infimis trahit: & quilibet sanctus in carne mortali positus inter caelum, & terram est constitutus, quia planè quidem adhuc ad superna non peruenit, sed iam tamen ima derelinquit. Itaque vult Gregorius eum, super quem manus diuina mittitur, cuiusmodi est Religiosus, esse inter caelum, & terram collocatum, quia nec terræ adhæret per affectum, nec in caelo adhuc est per fruitionem, sed tantum per desiderium, iuxta illud Pauli ad Philip. 3. *Conuersatio nostra in caelis est*, quasi diceret, vitam quidem in tertis agimus per carnem, sed per desiderium, & affectum in caelo conuersamur.**
- Philip. 3. 20.
- VII. Quinto. Mirum sanè est, quod Nazareus, si quisquam coram eo mortuus repente concideret, pollutus censebatur, cum ea mors ad eum nihil pertineret. Lyranus super 6. c. Numerorum, respondet voluisse Deum, vt Nazareus eiusmodi mortem subitam suis peccatis attribueret, quod ego de humilitate accipio, quæ tanta debet esse in Religioso viro, vt quicquid mali contingit suis peccatis ascribat: quanquam & illud addi potest, censeret pollutum Nazareum, homine coram illo repente mortuo, quia existimari poterat eius interfector: illudque indicatum mysterium, sancto, & religioso viro vel ipsam mali speciem, ac præsumptionem etiam expertem culpæ velis, remisquæ fugiendâ, iuxta illud Apostoli 1. ad Thef. 5.
- Religiosa vel ipsa mali species fugienda est.
1. Thef. 3. 22.
- Ab omni specie mala abstinete vos: siue, *Ab omni specie mali*, vtroque enim modo reddi potest Græcus contextus: quanquam prior lectio est germanior, eamque cum D. Hierony. sequuntur interpretes. Sexto. Nazareæ sanctificatio potissimum sita erat in caesarie nutrienda: caesaries capitis est bonarum cogitationum germinatio quibus inualescentibus homo sanctus efficitur: quoniam præcipua Religiosi, & cuiusuis hominis sanctitas in internis affectibus, & cogitationibus, quæ tanquam pulcherrima caesaries animam exornant, sanctè nutriendis, & conseruandis posita est. Quamobrem Psal. 44. dicitur: *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato: & paulo post: Omnis gloria eius filia Regis ab intus in fimbria aurea, circumamicta varietatibus.* Quo loco est obseruandum non dictum esse omnem huius Reginæ gloriam esse intus, sed ab intus, quia sanctitas etiam potissimum in mente consistit, non debet tamen mentis cancellis concludi, sed in externa etiam opera redundare: hæc enim sunt illæ fimbriæ aureæ, & varietates, quæ ex eius aureo vestimèto, id est, charitate pendere describuntur: Ita hunc locum intellexit D. Aug. *Omnis, inquit, gloria eius filia Regis ab intus, extrinsecus non solum vestis est aurea, & variata, sed intus pulchram nouit, qui speciem eius amauit: quæ sunt interiora pulchritudinis: conscientia:*

ibi amat Christus, ibi alloquitur, ibi coronat: sed in simbryis aureis varietas est linguarum, do-
 ctrina, decus: ista quid profunt, si non sit pulchritudo illa intrinsecus? Septimo. Si contin-
 geret Nazaræum pollui super mortuo, cæsaries pristina quasi polluta, & immun-
 da reddebatur, vt noua, & sancta succresceret, qui affectus omnes, & cogitationes,
 si aliqua peccati labe inquinentur, omnino amputandæ sunt, & releandæ: vt de-
 inceps sanctæ alix de nouo pullulent. Quo eodē mysterio fœminam, quæ in bello
 ab Hæbræis caperetur, præcipiebat Deus omnino radi, Deut. 21. Si egressus fueris ad Deut. 21. 10
 pugnam contra inimicos tuos, & tradideris eos Dominus Deus tuus in manu tua, captiuos que
 duxeris, & videris in numero captiuorum mulierem pulchram, & ad amaueris eam, volueris-
 que habere uxorem, introduces eam in domum tuam, quarades cæsariem, & circumcidet un-
 gues, & deponet vestem, in qua capta est. Quod exponens Glossa docet per hanc mu-
 lierem significari mysticè peccatricem animam, quæ pulchra quidem dicitur ra-
 tione imaginis Dei, sed captiua ratione criminis, iuxta illud Ioann. 8. Qui facit pec-
 catum, seruus est peccati. Hanc aliquando amat Christus, vt patet de Maria Mag-
 dalena, Lucæ septimo: cupitque eam habere sponfam per fidem formatam cha-
 ritate: oportet tamē interim, vt radat cæsariem, & vestem pristinam exuat, hoc
 est, vt omnia vitia, & antea cæta vitæ crimina per contritionem deponat, circunci-
 dat etiam ungues, id est, omnem peccandi occasionem præcidat.

Octauo. Si contingeret Nazaræum pollui super mortuo, omnes dies præteriti VIII.
 sui Nazaræatus irriti censebantur cogebaturque de nouo tempus voti inchoare.
 Gaudet enim maximè Deus continuata sanctitate, vultque, vt si aliquando per
 culpam intermittatur, existimemus nihil nos hæcenus profecisse, sed iterum no-
 uo conatu, ac si nihil antea egerimus, virtutis viam arripiendam, iuxta illud Psal.
 76. Et dixi, nunc capi. Et quidem nunquam in virtute sistendum, sed conandū sem-
 per ad vltiorem gradum Deus ipse monet. Hieremias 3. Patrem vocabis me, & post
 me ingredi non cessabis, id est, semper per imitationem meis vestigiis insistes, quo-
 niam semper tibi multum supererit imitandum siquidem non hominis tantum, sed
 Dei etiam vestigia persequeris, quem quantumcumque properes, consequi
 nunquam poteris, quemadmodum sponfa suo illo clamore, & defatigatione con-
 fitetur, Cantic. 1. Trahe me post te: curemus in odorem unguentorum tuorum. Id quod ex-
 pendens D. Bern. serm. 21. super Cant. Quid mirum, inquit, si indiget trahi, quæ post
 Gigantem currit: quæ comprehenderentur eum, qui salit in montibus, & colles transiit, ve-
 lociter enim currit sermo eius. Psal. 147. Non valet ex aquo currere, non potest pari cum illo
 celeritate contendere, qui exultat, vt Gigas ad currendam viam, Psal. 18. Et propterea rogat se tra-
 hi: Fessum sum, inquit, desicio: noli me deserere, ne vagari incipiam post alios amatores, nec cur-
 ram quasi in incertum. Et rectè quidem Bernardus, sunt enim Christi exempla per-
 fectissima, & quasi Gigantis spatia, quæ nemo vnquam perfectè poterit imitari,
 quemadmodū puer non potest suo passu passum hominis, nedū Gigantis æquare,
 iuxta illud poetarum principis de puero Alcanio, sequiturque patrem non passibus a-
 quis: quæ omnia complexus est ipse Dominus, cum dixit loco Hieremiæ citato:
 Post me ingredi non cessabis. Eundem sensum efficit illud Esai. vigesimo septimo: Flo-
 rebis, & germinabit Israel. Quo loco observa non sine mysterio prius dictum esse flo-
 rebis, quàm germinabit, cum è contrario plantæ prius germinet, quàm floreat:
 quia videlicet iustus, cum in flore est, adhuc se debet reputare in germine esse, vt
 conetur magis efflorescere, & in vberem fructum erumpere. Adde illud etiam si-
 gnificari sanctum, & religiosum virum, cum in flore est aliquarum virtutum, eò
 ipso tēpore alia ex parte germinare debere, vt de nouo efflorescat, & fructū ferat.
 Itaque cum quosdā flores, & fructus produxerit, debere simul in aliorū quoque

Glossa.

VIII.

Psalm. 76. 11

Hierem. 3. 19.

In virtute

nunquam si-

stendum.

Cantic. 1. 4.

D. Bernard.

Psal. 147.

Psalm. 18.

Esai. 27. 6.

bonorum operum germina pullulare, ut semper in germine, in flore, & fructu sit.

IX. Nono. Peracto voti tempore radebatur Nazareus, capilli que in altari holocausti cremabantur: cuius rei mysterium illud esse docet D. Greg. lib. 2. Mor. cap. 39. tunc nos ad perfectionis summam pertingere, cum sic exteriora vitia superamus, ut etiam cogitationes superfluas à mente telecemus, quas nimirum sacrificij igne concremate est flamma eas diuini amoris incendere, ut cogitationes superfluas cor quasi Nazarai capillos concremans totum in Dei amore ardeat. Ad hæc completo suo Nazaratatu omnia sacrificiorum genera celebrabat, quia qui per vota in religione nuncupata se Deo consecrat, omne sacrificij genus ea oblatione complectitur. Nam quod attinet ad hostiam pro peccato, integram peccatorum remissionem conferri in ingressu religionis ex eo est perspicuum, quod à patribus in religionem ingressus secundo quidam baptismo comparatur. Sic enim docent

D. Greg.

Religionis in
gressus omnia
sacrificia cõ-
plectitur.

D. Hieron.

D. Bernard.

Esa. 65. 24.

D. Thom.

D. Hieron.

D. Bernard.

Mat. 5. 10.

D. Hier. Epistola ad Paulum, & D. Bern. de præcepto, & dispensatione. Hostia verò pacifica, quæ siue à placando Deo, siue ab eodem promittendo nomen accepit, etiam in religione continetur: siquidem Deus facillimè Religiosorum precibus, ac votis se finit exorari, iuxta illud Esaiæ 65. *Antequam clament, ego exaudiam*: & Psal. 33. *Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorum*. Iam verò holocaustum vsque adeo in religione repetitur, ut affirmet D. Thomas 2. 2. quæst. 186. art. 7. religionem nihil esse aliud, quàm holocaustum: id quod ex eo confirmat, quia sicut in holocausto tota hostia cremabatur, ita Religiosus nihil habet, quod Deo non offerat: nam externas opes offert per votum voluntaria paupertatis: bonum corporis per votum continentie: bonum animæ per votum obedientie, subiciens Deo propriam voluntatem, per quam homo omnibus potentis, & habitibus animæ utitur. Denique ut nullum sacrificij genus religioni deesset, ipsa quoque illustrissimè quoddam est martyrium, ut auctor est D. Hier. in Epitaphio Paulæ: *Non solum, inquit, effusa sanguinis in martyrio reputatur, sed deuota quoque mentis seruitus in maculata quotidianum martyrium est: illa corona de rosis, & violis plectitur, ista de liliis*. Unde Cantic. 5. dicitur: *Dilectum meum candidus, & rubicundus, & in pace, & in bello eadem præmia vincens tribuens*. Et D. Bern. serm. 1. omnium sanctorum expendens, cur Christus idem præmium pauperibus, & martyribus polliceatur Mat. 5. *Beati pauperes spiritu, quonia ipsorum est regnum caelorum. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quonia ipsorum est regnum caelorum. Quid sibi vult, inquit, quod eadem promissio facta est pauperibus, & martyribus, nisi quia vere martyrij genus paupertas voluntaria est? Atque hæc tum de legalibus, ac typicis, dum de Euangelicis, ac veris Nazarais dicta sufficiant.*

Cur locustæ habeant caudas similes scorpionum, & in caudis aculeos?

Et habebant caudas similes scorpionum, & aculei erant in caudis earum.

SECTIO XII.

I. **S**corpio, ut auctor est Plinius lib. 11. hist. naturalis cap. 25. gravitate supplicio lenta per triduum morte conficit. Semper cauda in ictu est, nulloque momento meditari cessat, ne quando desit occasio: ferit & obliquo ictu, & conflexo. Venenum ab ijs candidum fundi Apollodorus auctor est: geminos quibusdam aculeos esse marelsque sauisitios. Constat & septena caudæ internodia lauiora esse: pluribus enim sena sunt. Tradit Palladius de aliorum sententia fugari scorpiones, si aliqui eorum in medio domus exurantur.

Hinc primum est, quod subdoli, & astuti homines scorpionibus comparantur, veluti